

FARKAST A SZŐRÉRŐL

Irtá: MAJTÉNYI MIHÁLY

Reggel öt óraker indul a vonat a Tisza felé.

Piszkosszürke ösködben úszik, egészen belesímul a tájba. Csak aki közeljön a sínekhez, az látja: más a köd és más a kémény füstje; más-színi a gőz is, amelyet a csapok ontanak szüntelenül a kocsik alján.

Megtört vagy elmulasztott álmok takarója alatt moccan a fele utas, végig a kocsikban. Ezek a rianó lelkek. Ha zökken a vonat és megáll hirtelen, mindig akad, aki álomittasan, ijedten belekérdez a félhomályba:

— Hol vagyunk?

Sokszor nincs válasz, legtöbbször, csak találgatás. Azt senki emberfia nem veszi lelkére, hogy álombólriadt embernek kapásból tanácsoljon. Mert lehet hogy ugrik mindjárt, csomagol és ugrik az ajtónak, kiperdül a ködös-szürkés hajnalba, idegen állomáson talán és akkor jaj a lelkének!

A tapasztalt utas ilyenkor visszakérdez:

— Aztán hová készül?

Mert az derül ki legtöbbször, hogy kár volt felriadni az alvónak. Van még vagy három állomás odáig, hiszen odatartunk mindannyian.

Riadt már fel becsei utas Földvárnál — álomból riadt szegény, még csak ki sem nevettek. Csak legyintettek.

— Csak aludjon, alhat még no!

Ez már nem is szürkület, ez maga a ködös reggel a kocsiban. Döfögeti az alvó szemét a világosság, pislog az utas és felriad. Aztán nyugtózódik.

Ahány ember, annyiéle a nyugtózódása. Az egyik a balkarját lendíti ki, a másik mindkét kezét egyszerre. Van aki csak úgy macskamódra, derekát egyengeti és lábával segít hozzá.

Friss, ropogós menyecske, kosárral az ölében, reggeli dévajsággal neveti a nyugtózkodót.

— No hiszen — mondja — megjárná maga Nagyfényen!

A nyugtózkodó felegyenesedik, csodálkozva.

— Miért ott?

Neveti mind a körülülő. Már aki tudja a szokást: lányos háznál nyugtózódni, Északbácskában, álmosággal kérkedni férfiembernek nagy tiszteletlenség. Ki is dobják tán érte az embert!

Neveti a nyugtózkodó is, most már érti a menyecskét. Ördög ez az asszony nép, csiklandóssá teszi a férfi ember minden mozdulata.

Földvár táján új utas kapaszkodik a kocsiba. Gazdaember, látni a csizmáján, ruháján. Nem is öreg, középkorú, negyven körül. Úgy hordozza körül tekintetét, mint aki keres valakit. Keres is nyilván, falubelit, de senki sem jött vele a kocsiba.

Letelepszik hát idegenek közé. Szemben vele iparosformájú ember ül, micisapkával. Nézik egymást idegenül. A gazdaember kezdi aztán a beszédet.

— Maga hová tart?

— Csak ide, Zentára, — mondja a megszólított.

Van valami urbánus gőg benne, a nagyobb távolsághoz szokott ember hangja, amivel riasztani lehet a föld emberét: messzebből jövők és

messzebbre jutok. Csakhogy a gazda meg sem rezzen a nagyobb távolságtól, pedig a jegye csak ideszól, a szomszéd szállásra.

— Úgy látom maga valami mesterúrféle...

A. micisapkás belepislog a másik szemébe. Mintha gondolkozna, mennyit is mondjon el a dolgából? Aztán lassan mondja.

— Nem vagyok én mester! Csak munkás. Munkás hát, építőmunkás.

— Mert volna nálam — mondja a csizmás ember — napszámmunka tavaszra. Ledőlt a kémény. Ha volna kedve...

— Hát nincs ember ott a faluban, aki megcsinálná — kérdezi a micisapkás. Látni rajta a sértődöttség: fontos dologban útrakelt s most itt Földvárnál leszólítják, kéményt csinálni. Berzenkedik benne az öntudat.

— Hát nem éppen mindjárt kell — engeszteli a gazda. — Csak úgy gondoltam. Tudja — szól és közelhajol — most én szegény vagyok...

A körülülők felnevetnek mind. A micisapkás is. Mert nem úgy néz ki a csizmás, mint aki szegény. Legfeljebb úgy, hogy nagyon ravasz.

— Túljó az a ruha ahhoz, hogy maga szegény legyen!

— Jaj hát ez az én régi ruhám! Régi ruha ez nagyon. Tudja, én jólelkű ember vagyok. elosztottam a földemből húsz láncot és most nem jut nekem ruhára. Meg kéményre.

— Elosztott? — kérdi kandi hangon egy rongyos ember a gazda mellett.

Az meg erősködik.

— Hát, elosztottam. Vagy megszavazták, elvették..., mindegy az. Jusson a szegénynek is!

Ravasz ember ez nagyon, látja az egész kocsi, de csak hagyják. Engedi a szegénység: beszéljen most ő. Mi van ugyan most ő. lelkében?

— Legyen már egyszer a szegénynek is földje — kezdi... — Pedig nem érdemlik meg. Márhogy igen sokan közülük... Mert ne gondolja ám, hogy minden földművelő ért is a földhöz. Á!

— Eztet én nem tudom —, mondja zárkózottan a micisapkás.

— Persze hogy nem érti, — kap bele a horogba a csizmás. — Nem érti, mert maga mesterember. Aki földhöz jutott, annak csak kis része ért ám a földhöz. Vagy nem becsüli meg. Azért nincsen most egyeseknek kenyere!

Ravasz ember ez nagyon, De a kocsi utasait nem lehet félrevezetni. A csizma alól nagyon is kilátszik a — lóláb.

— Ha nincsen, majd lesz — véli harciasan a menyecske.

— Mindenki a maga káriján tanul — mondja a rongyosruhájú. Még tán maga is!

— Én is kaptam földet, oszt meg is művelem, de hogy!

A jólelkű ember meghátrál az egyhangú roham elől. Látja, hogy ezekkel nem bír ügysem, hallgatásba mélyed. De furdalja mégis a tudásvágy, ha már vonatra ült, szeretné tudni, mi van a világban. Halkan, mint aki suttog, odafordul megint a micisapkáshoz.

— Maguknál még tartanak konferenciát?

— Tartanak bizony! Minden vasárnap délután. Meg munka után is sokszor.

— És mit kapnak ott?

A kérdés meghökkenti a munkásembert. A konferenciákon tanulni lehet magvas dolgokat, igaz, néha osztanak is ezt-azt... Nicsak, hát a gazduram csak erre gondol? Na majd ő megválaszol.

— Hát osztanak bizony, kinek ami kell. Maguknál nincs konferencia?

— Én nem járok közéjük — mondja büszkén a csizmás!

Tiszta kulákgóg mondatja velé a szavakat. És ebben a percben kiesik a körülülők érdeklődéséből, most már azt sem nézik ki belőle, hogy ravesz ember. Mert ez már a harácsoló tiszta hangja volt ez a pár szó, a közösségből kiesett emberé, aki buzabónok árnyékában és a telt kap-tár mögül alattomos fügét jött mutatni a többinek — kicsit suttogni jött, hogy így, meg úgy, a szegény ember nem érdemi a földet, bár én irtó jóember vagyok, dehát tudják kérem...

Mikor a földvári tanyáknál leszállt és felkapaszkodott az ott vára-kozó kocsi-ra, lapos pillantást küldött az induló vonat felé. Azok meg a fülkéből visszapislogtak rá.

Mostanában sokat hallottam róla: odakünt a falvakban, a tanyákon megindult az eltolódás, elkülönülés. Magyarul: most már megismerik szőréről a farkast. Hát most láttam, bizony igaz, nagyon igaz ez!

Benne vagyunk a tisztulásban. És mindenki tudja már: farkast a szőréről...

A SZOVJETUNIÓ GAZDASÁGI EREJE

Irta: Kurszkij Alekszandar

Az új Sztalini ötéves terv, amelynek megvalósítását olyan nagy lelkesedéssel tette magáévá az egész szovjet nép, folytatja a szovjet társadalom fejlődésének a Párt tizennyolcadik kongresszusa által kijelölt útját, — amely a szocialista társadalom kiépítése befejezéséhez és a szocializmusnak a kommunizmusba való fokozatos átmenetéhez vezet. A Sztalini ötéves tervek hazánkban megvetették a szocializmus alapjait, megvalósították a kommunizmus első vagy alacsonyabb fokát.

A szocializmusnak és kommunizmusnak, mint az új társadalom két fokának tudományos meghatározását még Marx állította fel, aki bebizonyította, hogy a kommunizmus magasabb fokába való átmenet a termelő erők magas szívonálát követeli meg, amikor az emberiség sokoldalú fejlődésével párhuzamosan a társadalmi gazdagságának összes forrásai szélesmedrű folyamot alkotnak. A szocializmus termelő erőinek viharos fejlődése alapján a termékek bősége, a kultúra virágzása és a tömegek kommunista nevelése végleg megsemmisítik a régi társadalom »eredendő bűnét«. A társadalom csak ekkor írhatja fel zászlajára: »Mindenki a tehetségé és mindenkinek szükséglete szerint«.

A marxizmus megalapozói természetesen nem mutathatták meg a szocializmusból a kommunizmusba való áttejlődés kézzel fogható utait. Ezt Lenin és Sztalin tették meg, akik megteremtették a szocializmus közgazdaságtanát. Sztalin kifejlesztette Lenin tanítását a szocializmusnak egy országban való győzelméről, kidolgozta a program tudományos megokolását, a szocialista társadalom építésének, valamint a kommunizmus magasabb fokába való átmenet útait és módszereit. Sztalin meghatározta a Szovjet Szövetség alapvető gazdasági feladatát, amelynek megoldása a kommunizmusba való átmenet anyagi alapját teremti meg.

Sztalin azt tanítja, hogy tökéletesen lehetséges a kommunizmust fölépíteni egy országban, különösképen egy olyan országban, mint a Szovjet Szövetség.

A szocializmusból a kommunizmusba való átmenet ugyanazon társadalom fokozatos fejlődésének útján valósul meg, amely társadalom a termelő eszközök köztulajdonán alapszik. A szocialista berendezkedés